Ціна примірника 25 сотиків. Це число має 10 сторінок. Należytość pocztowa opłacona ryczałtem

Народня Справа

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно . . . 1 зол.
Чвертьрічно . . . 3 зол.
Піврічно . . . 6 зол.
Річно . . . 12 зол.
ЗА ГРАНИЦЕЮ.
Річно — 2 до ляри.
Гроші з краю посилати переказами, або чеками „Народної Справи“ — з заграниці порученими листами.
За зворот рукописів Редакція не ручить. На відповідь треба долучити значок 30 сотиків.
ОГОЛОШЕННЯ:
1 стр. 700 зол., пів стр. 400, чверть стр. 200 зол. Гроші треба посилати наперед.

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИЙ ЧАСОПИС

Ч. 23 (88) Львів, неділя 8. червня 1930. Рік III.

АДРЕСА: „Народня Справа“, Львів, вул. Боїмів 4. — — Чекові конта: 408.687 і 154.130 — — Телефон 57—90

Вклонімся тіням героїв

Прегарний це звичай, який заховуємо в Зелені Свята, відвідати могили померших і вклонитися тлінним останкам рідних і близьких покійників. Це гарний і добрий звичай.

І цего року підемо на цвинтарі й згадаємо тих, що там спочивають — та при тім не забудьмо й ті самітні могили, що поросли муравою, розсіяні по наших полях, лугах і левадах, полокані дощами і сушені вітрами, ховають у собі великий скарб усего народу: українських воїнів — стрільців. В тих могилах спочивають ті, що кров за нас пролили і самі себе жертвували за ліпшу долю рідного народу. Вони всім нам однаково близькі і рідні і дорогі. Не забудьмо теж в Зелені Свята про їхні могили, вклонімся їхнім тіням, заквітчаймо і замаймо їх, та скріпім у собі думку й постанову: щоби й ми в разі потреби вміли так загальному добру послужити, як послужили вони, наші незабутні герої.

КОМУ РАЗ — А КОМУ ДВА

треба це прочитати,

щоби пригадати собі слідуюче:

1) **ТИМИ ЧЕКАМИ,** які ми вислали з ґазетою перед двома тижнями, **мають всі ті В. П. передплатники, котрим в травні** (в маю) **скінчилася, або в червні кінчиться передплата, вислати передплату на другий піврік** (6 золот.), або бодай на третій квартал (3 зол.). Зробіть це зараз, щоби не мати перерви, бо то точним передплатникам не годиться.

2) **ТИМИ ЧЕКАМИ,** які ми вислали з ґазетою перед двома тижнями, мають всі ті ВП. передплатники, **що залягають з передплатою, виcлати залеглий довг** і бодай кілька зол. на дальшу передплату. Це мають зробити зараз, **а найдалі до 10. червня!**

Хто цего до 10. червня не зробить, тому **здержимо висилку часопису а** за довг будемо примушені **впімнутися судово. До 10. червня!**

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ

Українські священики мають право переписуватися з державними властями по українськи

Дня 24. V. 1930 відбулася перед скріпленим сенатом Найвищого Суду розправа проти о. Северина Матковського, пароха з Босир, пов. Копичинці, о. Василя Лончини, пароха церкви св. Миколи у Львові і проти о. Михайла Кушкевича, адміністратора з Янова коло Львова, пов. Городок, обвинувачених за переступство статті 1. язикового закону з 31 липня 1924. В з. ч. 73, поз. 724, поповнене через те, що в кореспонденції з властями в справах метрикальних зглядно статистичних уживали української мови.

Скріплений сенат в числі семи суддів Найв. Суду видав у цій справі слідуюче засадниче рішення:

„Особи, котрим поручено ведення метрикальних книг, відповідаючи на запити державних властей в метрикальних або статистичних справах матірною мовою, не нарушують цим постанов статті 1. закону з 31. липня 1924. В. з. П. Р. ч. 73, поз. 724 про мову урядування державних і самоуправних властей і в цьому випадкові не має щодо них приноровлення стаття 17 розпорядку президента з 22. березня 1928. В. з. П. Р. ч. 38, поз. 365, бо цитований закон не заключає в собі ніякої карної санкції“.

Отже обвинувачені о. Матковський, о. Лончина і о. Кушкевич виграли справу в цілости і окремим вироком будуть увільнені від наложеної на них кари. Супроти цього рішення Найв. Суду на будуче всі наші священики у львівському, станиславівському і тернопільському во**ївідстві мають право переписуватися з державними властями в українській мові і за це не можуть бути карані.** Це рішення Найвищого Суду з 24 травня 1930 (справа о. Северина Матковського з Босир) ч. III. К. 686/29 увільнить наше патріотичне духовенство від дальших репресій адміністраційних властей (староства і ин.) за переписку з ними в українській мові.

Таких випадків, що староства накладали кари на наших священиків за переписку в українській мові, було дуже богато, — та наші священики на загал трималися дуже добре, і все поступали так, як їм наказував національний обовязок. Тому дуже радіємо, що в тій справі право стало по їх стороні і що вже ніякий підпанок не буде мати права переслідувати їх за уживання рідної мови в письмах.

—о—

Нічо на світі нового

Більшовики ухвалили недавно відзначувати усіх своїх „заслужених“ членів медалями, так як це робила царська Росія із своїми вірними чиновниками. Кождий, хто дістане такий медаль, буде діставати по 6 тисяч карбованців річно і буде мати право безплатної їзди зелізницями і кораблями. Отже і більшовики які опрокидували всякі „ментелі“ і відзнаки, тепер самі вернули до старої моди.

—о—

Баль у церкві.

Більшовицькі безбожники, яких підпирає комуністична влада, улаштували собі 1. травня забаву (баль) в соборі св. Володимира в Київі.

—о—

ОСТАННІ НОВИНИ.

Собор Православної Церкви під Польщею буде скликаний небаром. 31. травня видав про це декрет президент Польщі. Робляться при готовання до скликання Собору.

В Станиславові на військовім цвинтарі відібрав собі життя судія окр. суду Олекса Ткачук. При нім знайдено лист, аби його там поховати, де згинув.

На кару смерти засудив суд в Перемишлі Марію Бучковску (22 роки) за те, що підмовила убійників (свого 16-літнього брата Михала Балаша й вояка Яна Синдику), щоби замордували її мужа Петра Бучковського. Його замордували в липні 1929 р. Брата засудили на 10 літ, а Синдику судить військовий суд.

Німецька поліція заманила на німецький бік і арештувала Німця В. Бекера, якого вже судили за державну зраду та він був утік до Франції. Так то Німці ніколи не дарують своїм зрадникам.

В Індохінах (в Азії), що належать до Франції, починається революція проти Французів. Селяни перестали платити податки і нападають на французьку поліцію й урядників.

—о—

Що робити з дітьми?

Вписи до шкіл відбуваються під кінець місяця червня, тож вже пора порадити родичам, що мають з своїми дітьми почати. З малими дітьми клопіт не великий, бо майже всюди є народні школи, отже нема що богато радити, а *треба дитину до школи записати.*

Де нема школи, там треба конче її заснувати — а тимчасом треба уладити *збірні лекції* для дітей. Як це зробити, порадить *«Рідна Школа»* на місци або її Головна Управа у Львові, Ринок ч. 10.).

Більший клопіт з тими, що вже свою місцеву школу покінчили.

Як учитель, що свій вік перевів на науці по ріжних школах і як громадянин, що і свій край знає, та і чужі бачив, скажу, що *по скінченню народної школи треба далі дітей вчити.* Треба їх вчити всіляко, глядячи на охоту дітей та на спроможність їх родичів. Як дитина має велику і правдиву охоту до книжки, а не лише до панського одіння, та як родичів стати на довшу науку у школах, то треба дитину *дати до ґімназії*, щоби вона могла потім піти до високих шкіл.

Щож має зробити той, кого не стати на довгу науку, або таки дитина до неї охоти не має? На це скажу: треба з послідного потягнутися і дитину до того наклонити, щоби вона *покінчила бодай 7-клясову* (виділову) школу, бо нині вже звичайна сільська школа не вистарчає навіть такому, що на селі вік свій провести хоче а хто може знати, куди його доля закине?

Коли дитина покінчила висшу народну школу (виділову), у вас землі дістане, то дайте її до *господарської школи*, бо тепер вже не втримається на ґрунті той, що не вміє новим, вченим способом господарити. То дарма, усьо науки вимагає, чиж господарка то вже така легка річ? Все той більше має, хто більше знає і дбає. Тож і на добрих господарів треба дітий вчити. Таку школу веде Тов. «Просвіта», є теж краєві рільничі школи. Та годі усіх дітий на ґрунті тримати, бо всі вони стануть бідаками, як землю між ними розділити, тому треба дати їм ще інший хліб в руки. Маю тут на думці *промисл і торгівлю.* Туди веде дорога через *фахові школи і практичну науку*, або *терміновання у майстрів.*

Фахові школи доповнюють і поширюють образовання, добуте в народних школах, а кромі цего учать якогось фаху, отже *торговельні:* вести торгівлю, *ремісничі і технічні:* виконувати якесь ремесло або промисл. В них наука коротша, як в ґімназіях, бо триває 2 до 4 роки, а до того *вони дають фахове знання*, отже *готовий хліб* в руки, коли ґімназії дають тільки підготовання до вивчення якогось фаху на високих школах. До того фахові школи дають таке знання, яке можна усюди використати, бо купець, ремісник чи технік у цілому світі може роботу найти і свій варстат праці від нікого независимий оснувати, та при солідности і працьовитости до маєтку дійти.

У нас на жаль є тільки одинока *торговельно-кооперативна школа* у Львові (вул. Корняктів ч. 1.), яка вже виховала сотні кооператорів і купців, є ще молода *промислова жіноча школа* СС Василіянок ь Львові (вул. Марка), кілька фахово-доповняючих шкіл для термінаторів і на тім кінець. Є одначе *ріжні фахові школи* краєві і державні: технічна у Львові (вул. Снопківська), з окремими відділами для ремісників та низші і середні школи в Станиславові, Коломиї, Тернополі, Стриї, Яворові і інших містах, які приймають молодь з укінченою 7-клясовою (виділовою) школою на 2 до 4 літню науку.

Є теж ріжнородні фахові школи в корінній Польщі, з яких треба покищо також користати, доки не заложимо таких своїх. Докладні відомости про ті школи подасть також *«Рідна Школа»* у Львові, Ринок 10.

Вкінці як не стати нас ніяк на дальшу хотяйби недовгу науку дітий в школах, то даваймо їх на науку ремесла *просто до майстрів*, або до торговлі, до склепів у найблизшім місті, або у Львові, а до яких, про це нас повчить ремісниче товариство «Зоря» у Львові (вул. Вірменська 25), або промисловий референт «Рідної Школи» у Львові.

Такі поради з огляду на кінець старого року і вписи на новий шкільний рік піддаю під розваґу родичам і покликуюся на слова Т. Шевченка: «Учітеся, брати мої»!

Денис Коренець.

Посол Вол. Целевич.

Хто має право на відрочення і скорочення військової служби.

Де вноситься просьбу?

Просьбу про відрочення вноситься до того старосты, де поборовий є записаний в книгах поборових і староство рішає про признання відрочення.

(Українці мають право вносити просьбу в українській мові).

Хто має право просити про відрочення військової служби?

Вносити просьбу про відрочення військової служби мають право:

1) поборові,

2) батько, дід, баба, рідні природні, правесні і неправесні брати і сестри,

3) правні заступники названих вгорі осіб.

Речинець вношення просьб.

Просьбу про відрочення військової служби треба вносити **найпізніше до 14 днів від признання** поборового здібним до військової служби. Лише тоді, коли причини відрочення повстануть пізніше, можна внести просьбу до чотирьох тижнів від одержання відомости про повстання тих причин.

Рекурси проти відмови.

Проти відмовного рішення староства про признання відрочення **прислугує відклик до воєвідства.** Відклик вноситься **через староство** до 14 днів від доручення відмовного рішення. Від відмовного рішення воєвідства можна внести позов до Найвищого Адміністраційного Трибуналу.

Скорочення часу військової служби.

Просьбу про відрочення військової служби одиноких живителів родин і власників рільних господарств треба вносити щороку і влада може новобранцеви признавати відрочення з року на рік аж до 1 жовтня того року включно, в якому новобранець кінчить 23 роки. У слідуючому році приділюється новобранця до чинної військової служби, **але лише на 5 місяців**, а по відбуттю її приділюється його до резерви. Міністерство військових справ окремим розпорядком заряджує щороку, що певна скількість тих осіб, що користали з відрочень, має відразу перейти до резерви без повнення 5-місячної служби.

Взірці подань.

Взірець ч. 1. (Приклад):

(Просьба про відрочення військової служби одинокому корм. родини).

До Повітового Старoства

в Дубні.

Мого сина Андрія, уродженого дня 21 серпня 1909 р., признала поборова комісія дня 10 травня 1930 р. здібним до військової служби і приділила до піхоти.

Відбування військової служби позбавилоби мене одинокого джерела удержання, тому що по смерти бл. п. мого мужа Павла, син мій Андрій був моїм одиноким живителем. Я сама є вдовою і маю 56 літ, а від двох літ хорую на гостець в гострій формі, так що осінню і весною цілими тижнями не можу встати з ліжка. Ніякого маєтку не маю.

Супроти того прошу Хвальне Старoство відрочити мому синові Андрієви військову службу.

Анна Чепіль,

зарібниця, зам. в Мошкові.

Залучники: 1) фамілійний витяг,
2) посвідка громадського уряду про маєтковий стан.

Взірець ч. 2. (Приклад:)

(Просьба про відрочення військової служби власника рільного господ.)

До Повітового Старoства

в Перемишлянах.

Як власник одержаного в спадщині по моїх родичах Осипови й Анні з Комарів господарства, положеного в Янчині, прошу відрочити мені військову службу. Мене признала поборова комісія дня 25 травня 1930 р. зд бним до військової служби і приділила до кавалерії.

Моє рільне господарство виносить 20 моргів, а катастральний дохід з нього 40 золотих річно. Крім згаданого рільного господарства не маю ніякого іншого майна, ані побічних доходів і воно становить одиноке джерело удержання для мене і моєї жінки.

Янчин, дня 5 червня 1930.

Іван Процишин

господ. в Янчині, пов. Перемишл.

Залучники: 1) доказ набуття в спадщині господарства,
2) посвідка про величину господарства,
3) посв. гром. уряду,
4) витяг з катастральних аркушів.

Читання з історії України (ч. 69).

Дальший опис козацько-селянської помсти

(Літо 1648)

Скажемо далі, як польський маґнат Ярема Вишневецький бився з козацькими відділами, що воювали по боках головної сили Хмельницького, який все ще стояв під Білою Церквою.

Коли полонений отаман Половян обдурив Вишневецького, що Хмельницький рушає на поляків з головними силами, Ярема відступив до Колачина. Та тут дігнав поляків Кривоніс, але Яремі вдалося перехитрити козаків, він заманив їх у засідку і досить козацтва побив хоча і своїх стратив 4 тисячі вояків. Кривоніс мусів відступити.

По цій битві Ярема взяв Половяна знову на муки, щоби вивідати від нього всю правду про Хмельницького. Та Половян далі страшив поляків, що Хмельницький рушає і думає зайти аж за Білу Ріку (а то так звали козаки Вислу)! Ярема розлютився, що козак і на муках так гордо відповідає, і казав посадити отамана на паль і той згинув страшною смертю.

Та Вишневецький таки налякався й відступив аж до Збаража. Тимчасом селяни й козаки зруйнували на Волині місто Корець та Межиріче і взяли Межибоже, власність маґната Сенявського.

Хмельницький наказав Кривоносови піти на Бар, де Вишневецький лишив польську залогу під проводом Бронєвского, а потім Андрія Потоцького. Кривоніс підійшов до Бару (на початку серпня) і міщани зараз відчинили козакам брами міста. Драґуни поховалися в замок, а козаки кинулися на польську шляхту й жидів та єзуїтів і всіх без милосердя повбивали. Тих панів, що передтим переслідували українських міщан, козаки мучили і з живих здирали шкіру. Потім обложили замок, приставили драбини й влізли до замку. Всіх польських драґонів вирізали, лише Потоцького і значнійшу шляхту взяли в полон і відіслали Хмельницькому. За це Хмельницький передав Кривоносови в подарунку дорогу шаблю.

Знищивши все польське й жидівське в Барі, Кривоніс рушив на Камянець. Але це була сильна твердиня і відділи Кривоноса не могли взяти того міста, тільки спустошили сусідні місточка й вигубили все польське й жидівське довкруги Камянця.

З того часу є цікава відомість, що до Хмельницького почали тоді поспішати й галицькі українці, передовсім з Підгіря і з Карпат (гуцули й підгіряни). Це записано в книжці одного сучасного польського вояка. Пише, що коло Камянця зловили тої поляки, які робили випади з міста, кількох козаків і взяли їх — як звичайно — на муки. Мученї признавалися, що вони з Карпат і з Підгіря. «Ми довідалися— говорили — що Хмель іде на поляків і що на Україні воля, то і собі захотіли битися з вами—поляками, бо ми і козаки то один нарід».

На Волині воював також загін Колодки. Він здобув Луцьк і побив поляків і жидів. Инші козацько-селянські відділи забрали місти: Рівне, Олику, Клевань, Тайкури, Острог, Володимир, Кобрин, Заслав і Гущу. Кремянець облягали 6 тижнів і взяли голодом. Лише Дубна і Бродів не взяли. Наостанку взяли і Бересть. Всюди убивали поляків, єзуїтів і жидів, — лише грецьку віру лишали і взивали приставати до козаків.

(Дальше буде).

—o—

Ніби правда.

(Гуцульським говором).

Чув я вчера, два сусіди з собов говорили, стару біду проклинали, дужеси журили. Коло плота став Микула тай каже:

„Іване! А шо тепер з нами буде? Це відев[1]) настане шьи такий чьис, шо й за воду скажут заплатити,[2]) йикби чісом голодному забаглоси пити. По податок вже прибігли, хоч ґрунт вода взьила, а з городом бараболі посаджені змила.

Дорогове, таки плати, бо треба дороги, а йдеш в місто то уважьий, бо поломиш ноги. Катлабашів[3]) ни богато, оттак на признаку, шо сто метрів зо два зо три або так, йик маку.

Люде платьи за „довуди" за свої, тай кінскі, за лумера[4]), шо на хату, тай за пси хрестьинскі. Но бодай вас бола[5]) взьила, тай ваші порьидки, шьи прийдеси всьо продати до самої грьидки.

А Иван каже: „Не журиси кумочку Микуло! Шьи ни таке я вже видів, тай тоси минуло. Перебули ми паншіну, минуло чісарство, перебудемо поволе і цисе капарство[6]).

А податок за тот ґрунтец, шо вода забрала, таки треба заплатити,—бо видко ухвала така прійшла уже на ті, шо ни мут робити, аби такий „безробітний податок" платити. А ти тепер не меш мати з городом клопоту, бо йик вода його взьила, то взьила й роботу!

За дороги та за мости нема шо й казати. Кому типер вже потрібні? Гроші розсипати? Типер пани, котрі вчьині, ци шо їздя світами, вже сміютси з усіх доріг — їзде літаками. Отож панство вже від давно літаки майструе тай через то уже мостів бірше ни буде. Бо йик колис кождий из нас буде літак мати, то на шо типер дороги? Будемо літати!

А нарешті всі иршьині просім Божу Матку, абесмо шьи ни платили за вмерлих податку. От недавно я в казеті вічітав додаток, шо за здохлу пиргу[7]) платит йикийс пан податок.

А „довуду" усім треба. Бо на страшнім суді можут люде змішьитиси, а шо тогди буде? Тай лумера, шо на хатах, тай на блешках псечіх, то річ прецінь гонорова для усіх видечіх".

Розійшлиси мої куми, а я сів на латку тай написав за тот лумір для всіх вас загадку:

Хто ни знає, най вгадає, хто побратим псечий, кому хлопский кожух пахне, а кому вонечий? Хто ни може без луміра перейти дороги, і котре то сотворіне має штири — ноги? . . . .

Хто загадку відгадає (хотьби не спав нічку!) тому пришлю кружок лою ворогам на свічку.

Тай напишіт у казету, шо ви відгадали, ци ворогам треба лою, ци вже й так сконали?

Цю загадку відгадати то цілком ни штука. А лій я вже наріхтував[8]).

Ваш
Іван Порука.

Пояснення: [1]) відев — відай [2]) йикби — якби [3]) катлабаш — вибоїна дорозі [4]) лумір — нумер [5]) бола — хороба, слабість [6]) капарство — непорядок, неадарність [7]) пирга — не гарний на вигляд пес [8]) наріхтувати — налагодити.

Усяких порад уділяємо тільки точним передплатникам

Політична розправа у Львові

26. травня почалася розправа проти 17-ти молодих українців (студентів, студенток, кілька рільників і ремісників). Їм закидує акт обжалування, що вони належали до Української Військової Орґанізації і з її приказу підложили в вересни 1929 р. бомбу під «Східні Торги», яка вибухнула, знищила канцелярію «Торгів» і ранила одну урядничку, — а також, що плянували —зробити ще инші напади й замахи і в тій цїли переховували бомби і револьвери, — та поширювали нелеґальну часопись «Сурму», яка повчає, як має Українська Військова Орґанізація (УВО) поступати.

Минулого тижня переслухали обвинуначених Романа Й. Біду (25 літ), Тараса Крушельницького (21 літ), Володим. Попадюка (29 літ), Михайла Терещука (24 роки), Івана Вацика і кілька дальших обвинувачених.

Деякі обвинувачені — як Р. Й. Біда, Р. Крушельницький — признаються, що належали до У.В.О. і що цїлию тої Орґанізації є самостійна українська держава. До того У.В.О. змагає двома способами: культурно-освітною роботою між народом і терором та саботажем (замахами), а цї замахи й напади робить для того, щоби перед світом запротестувати проти теперішнього положення українського народу.

Але богато зізнань, які зложили на поліції, обвинувачені відкликають, і кажуть, що признавалися до вчинків, яких не поповнили, і на все потакували, що тільки поліція їх питала, бо боялися побоїв.

Т. Крушельницький зізнає, що спершу признавався тільки до того, що було правдою, але потім поліційні аґенти Ковальскі і Радонь накинули йому мішок на голову, скинули черевики й били по пятах ґумовою палицею. Він боявся смерти і зізнав усе, що хотіла поліція, знаючи, що перед судом усе скаже і зізнання відкличе. (Коли Тарас зізнавав, як його били аґенти, тоді його батько, що був на салі розправ, зімлів з жалю).

Прокуратор в акті обвинувачення наводить докази, що обжалувані належали до УВО, а одним з доказів наводить статтю з нелеґальної часописи «Сурма, в якій говориться що замах на «Тарґі Всходнє» зроблено на приказ УВО. Польські ґазети (Курієр Поранни) передруковують цю статтю і її в українскім перекладі друкує за польськими ґазетами «Новий Час» в ч. 60 (з дня 30. 5. 1930). Цю саму статтю містимо дословно за польськими ґазетами і ми. Ця стаття в «Сурмі» пише так:

«Це не перший раз падуть бомби у Львові, нераз вже у вересні потрясали повітрям вибухи і стріли, а відгомін їх розлягався широко по світі, викликаючи радість Українців, скаженину ляхів, подив і увагу чужинців.

Бо цї стріли то протест українського народу перед цїлим світом пети брутального поневолення великого европейського народу.

Завзявся лях проклятий! Мало йому того, що розсівся на чужих землях, які його кормлять. Він постановив провокувати, знущатися морально і кпити собі з народу, до якого хати вліз і якого зробив своїм рабом. Він видумав Східні Торги.

Жебрацький народ, що здохби з голоду на своїй пісковій землі, а який живе як ґалапас на чужій..... той народ малпує заможні і самовистарчальні народи, улаштовуючи шопку, яку назвав Східні Торги. Східні Торги улаштовувані в столиці західної України, у Львові, мають своїм і чужим показати — польськість Львова — вірність Малопольщі, доказати, що тут польська земля і — польський люд — що панує тут..... спокій і порядок.

І саме тому падуть бомби з рук Українців! То голосний протест правдивого власника тої землі!

Одного стрілу, одного вибуху досить, щоби заперечити і польськість Львова і вірність Малопольщі і польський люд і польську землю і достаток і спокій.

Ляцькі президенти приїздили сюди колись, але перестали: — вистрашили їх револьверові кулі і вибухи бомб. Ще приїздять ляцькі міністри і чужинці. Але і вони перестануть приїздити. Про те ми подбаємо.

Східні Торги перестануть існувати. Ручимо за те присягою».

—o—

НОВИНКИ

Календар на тиждень.

ЧЕРВЕНЬ 8—14.

8. Неділя, Сошествіє Св. Духа (Зелені Свята).
9. Понеділок, Пресвятої Тройці.
10. Второк. Никити еп.
11. Середа. Теодозії мч.
12. Четвер. Ісаакія прп.
13. Пятниця. Ермія ап.
14. Субота. Черв. Юстина.

—o—

Увага: Усі свята в цьому тижні спільні українцям греко-католикам і православним.

—o—

Зміни місяця:

Повня дня 11. червня о год. 9. вечір

Пів дня 26. червня о год. 3 і пів рано.

—o—

Історичні спогади в червні.

7. VI. 1843 помер поет Маркіян Шашкевич

8. VI. 1852. Побіда Хмельницького над поляками під Батогом

8. VI. 1919. Українська Галицька Армія під командою ґен. Грекова прорвала під Чортковом польський фронт і зачала офензиву на захід.

11. VI. 1876. Заборонено в Росії друкувати книжки і часописи на українській мові.

—o—

Столітний календар віщує що в цьому тижні будуть дуже погідні дні, але ночі холоднаві.

—o—

Як нарід приповідає:

— До Святого Духа не попускайся кожуха, а по святім Дусі починай ходити в кожусі.

— Коби сінокоси, то знайдуться коси.

—o—

Величавий здвиг. — Свято молоді шкіл «Рідної Школи» відбулося у Львові в неділю 1. червня на площі Сокола Батька. Участь у пописових вправах взяли не тільки українські школи зі Львова але й з деяких провінціональних міст (Перемишль, Яворів, Станиславів, Коломия і ин.). Погода була прегарна, тож і народу зійшлося около 6 тисяч, полюбуватися цвітом і надією народу, українською молодю. Серце радувалося, як малі запорожці (в козацьких строях) бігли з шабельками до наступу й здобули ворожий прапор.

Посвячення гімназії в Дрогобичі. В понеділок 9. червня відбудеться в Дрогобичі посвячення нового будинку української гімназії «Рідної Школи». О год. 9.30 рано буде Богослуження, яке відправить Преосв. епископ Й. Коциловський, о год. 12.30 в полудне рушить похід, а о год. 2. відбудеться посвячення будинку. На це свято повинні прибути всі свідомі люди з околиці а при тій нагоді повинні жертвувати даток на покриття коштів будови і викінчення цего нового дому «Рідної Школи».

В боротьбі з огнем. В неділю дня 25. травня вечером вибух вогонь в селі Крехові пов. Жовківського. Згоріло 18 господарств, шкоду приблизно оцінюють до 65.000 зол. Наш «Сокіл» (новозавязаний) явився сейчас (всі члени) зі старою нездалою з пірваними вужами сикавкою, яку віддала перед двома тижнями громада Крехова, обіцюючи в короткім часі все направити коштом громади. Та наші «Соколи» і з тим списалися прекрасно, в святочних убранях ратували, як льви, і їм треба завдячити, що огонь угасили. Хиби по наших селах великі, бо на 18 господарств спаленях заледви три малі студні і то годі води було набрати. З признанням треба також піднести зорґанізовану поміч сусідного «Лугу» з Добросина, яка в час прибула. Прийшла ще поміч з Руди Крехівської і Лпини, але вогонь вже пригасав.

Пожежі. В Корчеві пов. Рава руська згоріли минулої неділі чотири господарскі будинки Івана Деца. Згоріло 2 коні, і 2 штуки рогатої худоби. Господарі ледво втікли з життям.

На Зїзд Ґміндівців у Львові, який почнеться в суботу 7. червня богослуженням о 10. год. рано в церкві св. Духа (ул. Коперника 36), просить «Гурток Молодих Ґміндениців», бувших п. т. професорів, учнів Ґм. Гімназії, щоби явилися якнайчисленнійше.

Жертви на добрі цїли. Корній Обговський зібрав на весіллю Харчука Миколая в Рачині пов. Дубно 5 зол. на Політ. вязнів, а 5 на Укр. Інвалідів. (Переслав м. д. Матвійчук Фотій до Адм. Н. Справи) Честь жертводавцям.

Злочини. В Петранці, пов. Калуш забавлялися 25. травня так гучно, що порізали смертельно двох господарів: Петра Леніва й Василя Ленцького.

Язва самоходів. В Яворові, пов. Косів, переїхало авто Каганого з Кут одного господаря, який згинув на місці. Тим автом їхала кудись судова комісія.

Посмертна згадка. Микола Данилюк, господар і дяк в Саджавці, пов. Надвірна, помер в неділю 11. травня 1930 р. Покійний довгі роки працював над освітним і господарським піднесенням свого села і

немало причинився до створення в селі читальні і кооперативи — що при його видатній співпраці дуже гарно розвинулися. Був також великим прихильником «Нар. Справи». Честь Памяти Покійного!

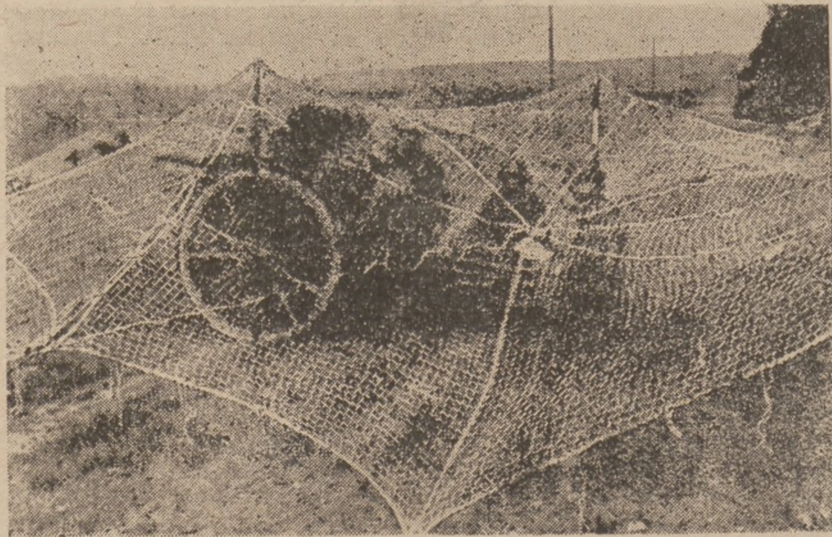
Як редактори «Селянина» редаґують свою ґазету. Відколи почала виходити польська ґазета (друкована нібито по українськи) «Селянин», від тоді почала красти статті й новинки (головно господарські справи, новинки і вісти зі світа) з українських ґазет, а головно з «Народньої Справи», «Нового Часу» й инших. Ми вже перед пів роком подали «Селянина» за ту крадіж до суду, (розправи ще не було), та ті редактори далі крадуть. Чигають, коли вийде наша ґазета, зараз ножицями все потрібне вирізують і передруковують в «своїй ґазеті». Як хто буде мати в руках ту шматку, нехай порівнає її з «Народньою Справою» з того самого або попереднього тижня, то побачить, як усе крадуть, а лишають тільки те, що їм не вигідне. В тій редакції сидять поляки і купка наших хрунів. За ту платню, яку дістають від своїх панів за те, що баламутять нарід, повинні бодай самі все писати, а не використовувати чужу працю.

Тиждень еміґранта. В днях від 8. до 16. червня 1930. відбудеться в цілому краю «тиждень еміґранта». В цьому тижні будуть устроювати відчити про опіку над робітниками, які виїздять на заробітки до чужих країв. Також будуть збирати добровільні датки на будову так званих «домів еміґранта» — у яких еміґранти зможуть дістати хвилеве приміщення перед виїздом на чужину.

— **Нові подвиги «стшельців».** В Павлокомі пов. Березів підчас богослуження в церкві в Великий понеділок ц. р. перемашеровували стшельці попри церкву, співаючи неприличні пісні. Підчас того має хтось кинути камінем в сторону «стшельців» і їх командант заскаржив за це 14 місцевих хлопців до староства. Усі запідозрені хлопці були в той час у церкві і не було ніякого доказу якоїбудь вини, та мимо того староство засудило усіх 14 невинних хлопців на кару 7 днів арешту кождого. Коли однак недавно кольоністи кидали камінням на наших людий, які звернули на це увагу поліціянтови, той збув людий насмішкою.

Дня 26. квітня переводила поліція ревізію в домі свідомого громадянина Андрія Романика, шукаючи якогось револьвера і «антипаньствовей літератури». Розуміється, не найшли нічого, але тому, що гром. Романик домагався, аби при ревізії був присутний хтось із місцевого громадського уряду, командант поліції заскаржив його до староства, яке покарало його 3-ма днями арешту. (Від Редакції: Покарані хлопці і гром. Романик повинні були внести до 7 днів по дорученню засуду писемне жадання до староства, аби справу передати окружному судови. Жадання гром. Романика про присутність при ревізії члена місцевої громадської зверхности було вповні правно обосноване. Щож до вислову старости про «Луги», «Соколи» і рублі, дописувач повинен докладно заподати нам свідків, які це чули і ті свідки повинні підписати допис враз з нашим мужем довіря. Про ці справи слід повідомити окремо наших послів на адресу: Народня Канцелярія, Львів, Костюшка 1а 2-ий пов.

НОВІ ВОЄННІ СПОСОБИ



Тепер відбуваються німецькі маневри, в яких бере участь вся німецька армія. На образку бачимо, як одну гармату і її артилєристів вкрито грубою сіткою, щоби гармати не побачили з літаків. З гори сіра сітка зливається з землею і гармати не видно. Як бачимо люди винаходять щораз нові воєнні способи.

— **Хто без рахунку жиє, той без часу вмирає.** Недавно повісився в Торськім, пов. Заліщики місцевий господар Стефан Земледух-Гайванюк в 31-ому році життя, осиротивши малого синка і жінку. Місцеві громадяни пояснюють це самогубство тим, що покійний попав був від якогось часу під шкідливі впливи сельробівських ґазет, почав неморальне, гуляще життя і наробивши довгів впав в розпуку і покінчив самогубством. Треба однак зазначити, що колись був це дуже свідомий громадянин, член У. Г. Армії і учасник усіх її боїв, та щирий народній робітник. Вину в його нещастю поносять ті, що звели його на блудну дорогу, ну і його власна нерозважність.

— **Бояться сокільських одностроїв.** В Ліщинцях пов. Бучач відбувався дня 11. травня луговий фестин, на який прибули усі доокопичні «Луги» і «Соколи». На «Сокіл» з Скоморох, який ішов в сокільських одностроях, чвірками, накинулися по дорозі поліцаї і заборонювали іти чвірками та наказували скинути однострої. Коли соколи не хотіли того наказу послухати, поліцаї посписували усіх і казали, що мають такий наказ від староства. Дивно, що пан староста не заборонює якось «стшельцам» ходити в одностроях і навіть з крісами. «То цо іннеґо».

— **Український винахідник з Арґентини.** До Нюйорку в Північній Америці прибув недавно з Арґентини молодий український винахідник, Іван Лесюк, родом з Рожанова пов. Броди, щоби продати тут свої дуже важні і практичні винаходи. На цих винаходах сподіється він заробити великі гроші.

— **Працьовитість української дівчини здивувала навіть американців.** Усі американські ґазети розписуються тепер широко про молоду 18-літню українську дівчину, Анну Семенюк, яка враз із своїми братами і батьком ладувала в Нюйорку тягарі на авто. Вона працювала ще ліпше і зручніше, як хлопець і це звернуло на неї загальну увагу прохожих, що гурмою обступили працюючих і цікаво приглядалися зручности і силі дівчини. Коли її запитали, на що вона так тяжко працює, дівчина відповіла, що дуже любить працю і що хоче доробитися маєтку. Це так подобалося працьовитим американцям що молоду дівчину відфотоґрафували і її фотоґрафії враз з описом життя поміщують в ґазетах, та прославлюють як яку королеву. Семенюки, це українські еміґранти з Галичини, здається з Печеніжинського повіту.

— **Отакеби і у нас придалося.** В Анґлії винайдено нову машину до прання білизни. Ця машинова прачка може за годину випрати дві тисячі сорочок. Усю роботу коло прання робить електрика і відповідно приготованв вода, а робітниця, що стоїть коло коло машини, має лише наглядати за справністю роботи і реґулювати машину, потискаючи ріжні ґузики і ручки.

— **Коли вже скінчаться такі випадки?** Роман Григорчук 9-літний синок-одинак господаря з Волосова пов. Надвірна найшов на полі якусь стару бомбу, що там валялася ще десь від світової війни і так нещасливо нею бавився, що бомба вибухла. Смертельно пораненого хлопця відвезено до шпиталю, та мимо лікарських старань, хлопець по 10-дневних муках помер.

— **Сумна доля зведеної дівчини.** Недавно арештовано в Стрільбичах пов. Старий Самбір 19-літню дівчину, А. С. за те, що вона мала убити свою дитину зараз по породі. У цьому страшному ділі помагав їй головний спричинник того нещастя, місцевий парубок Василь Ковальчак, батько убитої дитини. Це нещастя молодої дівчини вказує на те, що по деяких селах родичі не вважають на своїх дітей, особливо на дівчата і не хоронять їх перед злим товариством. Впрочім дівчата й самі повинні мати більше розуму і берігтися усяких нечесних осібняків.

І в спідниці можна війтувати. Доказав це начальник громади Жорі під Парижем у Франції. Той начальник, на прізвище Маранн «прошкробав» був щось минулого року і поліція мала його арештувати, але він завчасу десь сховався і зник як під воду. Громадяни вибрали собі нового війта, цим разом жінку, яка цілий рік дуже добре урядувала. Аж ось недавно викрилося припадково, що цею жінкою був пропавший війт. Він волів переодягнутися в спідницю і далі війтувати, як іти десь на непевну долю до арешту. Поліція стягнула з війта спідницю, а його самого таки заарештувала.

Деж ти мене поведеш коли хати не маєш — запитує в народній пісні дівчина свого милого. І в цих словах дівчини, в цьому простому а так глибокому запиті міститься велика правда. Кожда людина бажає мати своє домашнє вогнище, свій окремий кутик. Без цего швидко промине найпалкіще кохання — бож навіть як говорить святе письмо «і птиці небесні мають свої гнізда».

Кождий хоче мати свій окремий власний дім і кождий про него старається всіми своїми силами, працює, щадить, навіть нераз кривдить себе і родину, аби тільки мати власний дах над головою. А цей дах над головою повинен завжди бути такий, як цего вимагає потреба і культурний уровень даного часу. Жиємо в добі заліза електрики й бетону. Життя пливе нині богато рвучкіщим руслом, як давними віками криє в собі більше труднощів як колись, алеж бо й більше приємностий. Ніхто вже нині не хотівби рубати камінною сокирою, чи орати деревляною сохою замість плуга або ходити півголий. А мимо того є ще й нині такі темні люди що хоча й одягаються по модерному, то хати будують по стародавному криючи їх як на сміх соломою. Чи треба ще й доказувати яке це смішне, небезпечне а то й шкідливе?

Ні, цього вже хвалити Бога не треба нині нікому доказувати! Бож усякому вже ясно, що єдиним, найкращим, найміцнішим і найбезпечнішим матеріялом до криття дахів є **цинкова бляха.** Вона видержує довгі роки без якихнебудь направок і коштує не дорожче від соломи.

Наша часопись, то наче чудесне око, що ним кождий читач не тільки бачить усе, що діється в світі, але й те, що ділося — та пізнає, що і як робити, аби по людськи жити.






Українській Жінці

Львів дня 8 червня ч. 9.

Свідома жінка підстава всего добробуту.

В попередних числах «жіночої сторінки» говорили ми, що тільки освітою і організацією піднесеться українська жінка з темноти і пониження, а тимсамим поліпшиться доля жінки і цілого народу. Говорили ми також про рівноправність жінок до котрої вслід за усіми культурними народами повинні й ми стреміти усіми силами, бо тільки рівноправна жінка сповнить належно усі завдання, вкладені на неї долею. Також говорили ми про конечність господарської освіти для жіноцтва.

Господарство і праця — це підстави життя і розвитку людий і народів в нинішньому світі. Хто добре, уміло господарить, дороблюється маєтку і заможности, а тимсамим має спроможність подбати про краще виховання своїх дітий. А противно — бідний, в господарці нетямущий чоловік, хочби й який свідомий, не богато зможе вдіяти, бо не має матеріяльних засобів. Так отже усе і всюди освіта і свідомість іде в парі з добробутом — а темнота і розєднання це рідні сестри нужди.

На наш край насідає щораз дуще чорна примара нужди. Виснажена, зле оброблювана, а до того ще й покавальцьована земля не годна добре виживити усього населення. Торговлю, промисл і ремесло захопили переважно чужинці. Нашому народови залишилася лише найтяжша і найгірше поплатна «чорна робота» і з неї він мусить вижити з родиною, ба ще й оплачувати безліч усяких драчок. Через те богато наших селян впадає в розпуку покидає свій рідний край і шукає кращої долі на чужині за морем. Але й тут чигає на нас ненаситний чужинець. Він омотує несвідомого селянина павутиною обманства і брехливих обіцянок, забирає останний гріш і вивозить на марну загибіль в Аргентині чи Бразилії.

Тому, як хочемо жити, мусимо удержатися на нашій прадідній землі, не вільно нам ані пяди її продати, а натомість маємо обовязок викуплювати ту землю, що попала в руки чужинців. Дальше мусимо на наших землях взяти ремесло промисл і торговлю в свої руки, щоби здобути собі тим нові пребогаті підстави для життя і розвитку а пявкам відобрати цей спосіб висиску. Усе це зможемо ми осягнути тільки впертою пляновою працею, що почнеться і буде опиратися головно на нашому домашньому господарстві і його виробничих розгалуженнях. Відома річ, що домашнє господарство — це майже виключно праця жінки. Жінка тут всевладна господиня, бож вона, як каже пословиця, «три вугли тримає, а чоловік четвертий». Від наших жінок головно залежить розвиток таких галузей господарства жерел добробуту і підстав нашої сили, як молочарство, огороднцтво, годівля домашньої птиці, ткацтво, килимкарство, артистичні роботи і богато инших. Про зорґанізовання цих галузей народнього господарства і про те, як свідоме жіноцтво може до того причинитися напишемо другим разом.

—о—



Ой, чого ти почорніло,
Українське поле,
Ой, чого ти помарніла,
Українська доле?

Почорніло я, бо кулі
Мене скрізь порили, —
Вкрили мене густі, чорні
Стрілецькі могили.

Ой ти поле, не чорній нам,
Не сумуй так дуже,
Зашуми із буйним вітром,
Вся діброво й луже!

Усміхнися, українська
Землице богата,
Ті могили заквітчають
Вкраїнські дівчата.

Заквітчають ярим цвітом
І зросять сльозами,
Ще покриесь наше поле
Живими квітками.

Ще нам зійде тее щастя,
Розіветься доля,
Ще озветься спів побідний
Із рідного поля!

Про що ми часто при годівлі дробу забуваємо

Кождій господині добре відомо, що від дробу вимагається або багато добрих яєць або багато доброго здорового, смачного мяса.

Все це можна досягнути лише при уважній годівлі дробу. Як належить годувати дріб, ми вже нераз писали. Багато господинь це вже і робить. Але при всьому старанню часто господиня забуває про дві малі але важні річи, а саме: Треба завсігди памятати, що курка для зношення яєць потребує багато вапна, яке йде на творення шкаралупи яйця. Чим курка більше несеться, тим більше їй треба вапна. Це вапно можна дешево дістати в «Спілці Агрономів». Вапно це, що зветься пашне, дається до їжі до замінки. В инший спосіб додають курям вапна з тертих шкаралуп з яйця. Мілко подроблені шкаралупки можна висипати на подвірю. Кури їх їдять — це не привчає курей їсти яйця, як дехто думає. Инша річ колиб господиня викинула цілі шкаралупи на гній а кури їх їли. Найбільше привчаються кури їсти яйця, коли вони їх виливають. Отже цьому як раз радимо піддаванням курям вапна.

Друга річ — до чистої води курям треба давати кусок заліза. Залізо в воді заржавіє і з водою кури його споживатимуть. Брак заліза у дробу викликує хоробу блідницю. Хора курка є бліда, млява. Коли курку розрізати, то у неї розпухла велика печінка. Така курка довго не жиє і зле несеться (є «трафна»). Особливо ця хороба є страшна для когута, — від хорого когута покоління буде все мляве, ненесуще і хоре. Отже давайте до води заліза, гвозді, стару бляху, дріт, то що.

При цьому зауважуємо господиням, щоб кожду хору чи навіть здохлу від невідомої причини курку розрізали та добре придивилися що їй є. Вивчення внутренностей курки здорової і хорої для практики є дуже важне і повчаюче.

Садіть росаду бруквя

Хто з господарів тримає корови, а не засіяв для них достатком паші, ще є час посадити по стерні брукву. Робиться це в той спосіб. Приготовте зараз грядку і угноїте її компостом. На цій грядці висійте розсаду брукви густо, як і капусту. Розсаду цю доглядайте, як капустяну в парнику. Коли скосите ячмінь або зберете жито, заразже стерниско підкиньте або мілко переоріть, увалкуйте, потім пустіть борону і рівно в ряди висадіть з грядки брукву. Віддалення між рядами 50 цм., а в ряді рослини від себе 30—40 цм. Найкраща для паші відміна брукви це «Біла Гофмана».

Коли поле було пісне, то можете дати штучних погноїв: Нітрофосу 30 кг. потас. солі 25 проц. 120 кг., суперфосфату 50 кг. Брукву, як заросте бурянами, треба буде підсапати, а колиб після висадження розсади була посуха, то хоч раз полляти.

До осени бруква досить виросте і буде чим годувати худобу.

Господарі, які хотілиб використати стерню під ріпу стернянку, мусілиб тепер вже подбати про насіння цеї рослини.

—о—

ЧУЖИНА не мати!

Від наших еміґрантів, що їх недоля і власна нерозважність вигнала на чужину дістаємо такі листи:

. . . „Буенос Айрес, Аргентина, травень 1930. Звертаємося до Вас з великою просьбою, щоби Ви оголосили це в ґазетах, про що будемо писати.

Хочемо остерігти тих наших людий, що задумують їхати до Арґентини, нехай усіми силами, руками, ногами а то й зубами держаться рідної землі і не їдуть тут за море на загибіль. Тут така біда, що трудно описати. Загальне безробіття, нужда, голод, панує між нещасними робітниками-еміґрантами. Серце крається дивитися, як марно пропадають в найгіршій нужді тисячі нашого бідного народу, а свіжі тисячі щодня приїздять з транспортами на ту саму нужду і смерть. Треба великого щастя, аби дістати марно платну роботу і за то треба добре заплатити ріжним факторам. А робити довго не можна, бо ту окрім біди ще і всяка інша язва на чоловіка чигає. Комарі тут такі, що як вкусить, то чоловік хорує і часто гине, і якісь такі люті павуки, що як укусить, то нема ніякої ради і мус гинути. Є ще дуже небезпечні і люті мухи і змиї, що від їх укушення чоловік гине. В декотрих околицях Арґентини є ще дикі, чи півдикі люди, і їх теж дуже треба стеречися, бо вони залюбки мучать і вбивають наших людий, як тільки зловлять. Одним словом, тут в Арґентині для наших людий найстрашніше пекло. Тому звертаємося до всіх братів українців в старому краю: Брати любі, повірте нам, нещасним і не пробуйте й собі нашої гіркої долі! Не нищте свого маєтку і своєї родини, не пускайтеся на таку далеку чужину. Тут щастя не найдете ніякого, хиба муки і смерть. Тримайтеся що сили рідної землі, бо лиш вона щира мати. Пишемо все поправді, а якби нам хто не вірив, і сюди таки приїхав, то переконавбися і мусівби гірко плакати на свою легкодушність і нерозум.

Передаємо щирий привіт рідній українській землі

Іван Когут і Михайло Демчишин
еміґранти з жидачівського повіту.

(Дальше буде).

—о—

ЩО В СВІТІ ЧУВАТИ?

З України

доходять чутки, що там множаться дальше убийства комуністів і підпали комуністичних фільварків («колхозів»).

Більшовики укріпляють Київ. На 15 км. від заходу і полудня будують півколесом форти. З воєнних причин вирубують ліси коло Києва. Роблять ці приготовання, щоби забезпечити себе на випадок війни з заходу і від повстанців, яких на Україні щораз більше..

В Росії

роблять більшовики ріжні зміни в армії, одних ґенералів скидають, других іменують. Видно, що не можуть на всіх полягати.

В Палестині

положення непевне. Жиди дуже обурені, що англійці послухали арабів і наразі заборонили жидам далі спроваджуватися до Палестини. Араби дуже раді і думають небаром зробити з Палестини арабську державу.

Є чутки, що Анґлія тому ставиться тепер неприхильно до жидів, що скоро є **можлива війна Анґлії з Росією** а Анґлія побоюється, що жиди в Палестині схотять зробити комуну, бо вони до того дуже охочі.

В Індіях

далі бються індуси з анґлійцями. Англійці заарештували богато свідомих індусів, між ними арештували вже третього сина Ґанді, який далі сидить у вязниці. Індуси бойкотують анґлійських купців і урядників. В купців нічого не купують, а урядникам не продають харчів. Еґзекуторів з сіл виганяють і навіть молока не дають напитися за жадні гроші. Всі перестають пити алькоголь, тисячі шинків через те банкротують.

В Японії

є добрі патріоти. Один міністер так зажурився тим, що Японія мусить на підставі договору з Америкою обмежити зброєння, що позбавив себе життя японським способом: розпоров собі бритвою черево (зробив «гаракірі»).

В Польщі

всі заходять в голову, що буде зі соймом за місяць. — Міністер (премієр) Славек взвав ґазети, аби не мішали президента до політики. — В ґазетах є цікава новинка, що в соймовім саді в Варшаві появилося звідкись богато ідовитих гадюк — В Тарнові була демонстрація голодуючих безробітних. Цим разом зібралися жінки, около 400, напали на маґістрат і поштуркали кількох урядників. — Є чутка, що американський дорадник Польського Банку, Девей, хоче вже покинути Польщу. Недавно сказав він, що тепер тяжко булоби Польщі дістати ще якусь позичку в Америці.

На німецько-польській границі

веде тепер слідство мішана польсько-німецька комісія в справі тої стріланини, в якій згинув польський офіцер граничної сторожі Ліськевич. Німці пишуть, що то з польського боку була якась зачіпка, а поляки кажуть, що то винні німці.

Сенатські вибори на Волині

на загал випали для українців добре, та булоби ще ліпше випали, якби всі пішли до голосовання, а то пішла заледво третина управнених до голосовання. Та все таки честь українцям Волині, що серед дуже непригожих обставин зуміли показати своє свідоме відношення до національної справи! Сенаторами з 18-ки вийшли: Олександер Левчанівський і Абрагам Черняков; з 22-ки: Петриківський і Боднарук. З 36-ки (сельроб) Микола Химчин. (Цей Химчин, як пишуть ґазети, сидить тепер в арешті за те, що вкрав 5000 зол. в т-ві столярських робітників «Згода» у Львові). Впало важних голосів 109.055, з того 18-ка здобула 33.327, 22-ка 38.082, 36-ка 20.466.

Виходилоби, що сельроби на Волині дуже численні у відношенню до національних партій, але в дійсности так не є. Тільки сельроби є там ліпше зорґанізовані і майже всі пішли до виборів, а инші не пішли такою лавою. Та на ділі національна ідея на Волині безперечно має більші успіхи — тільки треба ще більшої орґанізованости.

480 запомог по 120 золотих

на суму 57.600 золотих

Кому признаємо дальші запомоги від 471-ої до 480-ої?

471. Михайло Демян, Черхава, пов. Самбір, корова впала 25. травня 1930.

472. Гаврило Сеник Раків п. Креховичі пов. Долина, ялівка впала 23. травня 1930.

473. Дмитро Шміґельський Филипківці п. Мельниця н/Дністром пов. Борщів, корова впала 21. травня 1930.

474. Колісник Ілярій Дунаїв п. в місци пов. Перемишляни, корова впала 10. травня 1930.

475. Ярослав Колодій Купче п. Буськ к. Львова пов. Камінка струмілова, корова впала 9. травня 1930.

476. Юрко Федорак Ясень п. Перегінсько пов. Калуш, корова впала 30. квітня 1930.

477. Іван Пелех Вільшаниця п. в місци пов. Золочів, корова впала 23. квітня 1930.

478. Севастіян Мельничук Воютин п. Тарчин пов. Луцьк на Волині, корова впала 10. травня 1930.

479. Григорій Заборський Городище королівське п. Ходорів пов. Бібрка, корова впала 3 квітня 1930.

480. Іван Дмитришин Горожанна велика п. Комарно пов. Рудки, корова впала 13. травня 1930.

Кому не можемо признати запомоги?

1) Дідик Василь с. Миколи с. Тустань п. Галич пов. Станиславів 18. березня 1930 вплатив 2 зол. і мав заплачену передплату до 18. травня, — та потім перервав. Корова впала 22. травня і в тім самім дни зн. 22. травня вислав він 3 зол. значить в дні нещасного випадку був тільки оден день передплатником.

2). Василь Іван с. Федора с. Камінка п. і пов. Сколе, — передплату мав точно вплачувану до 3 квітня. За квітень вплатив передплату 1 зол. дня 30 квітня 1930, чим покрив довг від 3. квітня, а корова впала 29. травня, значить в тім часі, коли не був уже передплатником.

3). Василь Турчин с. Петра с. Пукеничі п. Угерсько, дня 23. травня 1930 вплатив 8 зол., чим вирівнав залеглу передплату від кінця вересня 1929. а корова впала 17. травня, значить передплату вирівняв аж в шість днів по нещасному випадку.

Не робіть перерви в передплаті! Відновляйте передплату найдалі того дня, коли кінчиться стара передплата! Тоді в разі нещасного випадку не стріне вас така прикра відмова, яка мусіла стрінути цих людий, що перервали і на час не відновили своєї передплати!

Подяки.

Дальші подяки за отримані запомоги прислали слідуючі запоможені: Дмитро Криса Піддубці, Іван Мелень Корчин пов. Сколе, Василь Бобик Війське Залуж пов. Сянік, Іван Полянський Самулишин Поляна Сир. Мих. Руденський Заріче пов. Золочів, Дм. Грабович Брусно нове.

До складу і прикладу.

БУЛА ХМАРА ТАЙ ПРОПАЛА

Якось трохи прояснилось, дощик ущухає, а зза хмари вмите сонце мило поглядає.

Я написав лист до кума, до того зі Сприні, що вже давно щось не пише, місяць минув нині.

Написав тай вийшов з хати, щось болить головка — дивлюсь, стоїть кум зі Сприні — „про вовка помовка“!

Та стоїть якось так дивно, в гору задивився, навіть мене не побачив, не поздоровився.

А все чогось усміхаєсь, наче з ким говорить, наче когось тамки бачить, що всім добро творить.

— Дай нам, Господи, прожити! А вам що, Василю? Дивитесь чогось у небо — гляньте в низ на хвилю!...

— Гаразд, куме! — Василь каже — мені вибачайте, я до сонця усміхаюсь, а чого вгадайте!

— Та вгадати се не важко! Тішитесь, що хмара розвіялась, розійшлася і скінчилась кара.

І гадаєте, що й лихо усе так минетьтя, а з за хмари ясне сонце всім нам усміхнеться.

— Та так, куме, ви вгадали! Бо так таки й буде: Чорна хмара не є вічна, най не плачуть люди!

Жадне лихо не є вічне, усе проминає, так від світла, як та хмара, з вітром пропадає.

Треба тільки, щоб то світло в народі горіло, воно забе вражу хмару й зробить добре діло.

Отак сказав кум розумний, я дав до ґазети, поміркуйте над сим добре, як читать будете.

Як у всіх нас тее світло вже буде палати, то недолю погребає

Іван Сорокатий

Зелені Свята

(Народні звичаї).

Зелені Свята (Сошествіє Св. Духа) святкує український нарід майже всюди дуже врочисто. Ці свята в дечому подібні до Великодня, бо і в Зелені Свята нарід виповнює деякі гарні звичаї й обряди з давних-давних часів.

Головною ознакою Зелених Свят (Русальна Неділя) є маєння. Люди замаюють галузками (з явора, липи, берези) хати, подвіря, городи і поля. Покривають доліvку в хаті папороттю, а на шибках вікон (на Підгірю) приліплюють хрестики з папороти.

В деяких околицях печуть паски, як на Великдень, або короваї.

Ходять з процесією на могили і на поля.

НЕПОСИДЮЧИЙ ЯЗИК

За що, вуйку, ви сиділи в Івановій хаті?
За те, що сказав панови: „пане пелехатий“!
—Неможливо,—щоб за слово місяць просидіти!
— Та-так, друже, то мій язик не хотів стерпіти:
Панок каже мені: „мільч“, я не розумію,
Тай у злости — „баран дикий!“, ще до него пію.
Ще й за того барана булобся вкрутило,
Але я іще додав: „пан як шелевило!“
А пани зарозумілі, лиш слова числили,
Штири слова, штири тижні мені уцідили.
Варто, брате, свій язичок часом закусити,
Щоб за нього ще по судах колись не ходити!

Кирило Лучків
читач „Н. Справи“

Чиї вуха?

На залізничій лінії Колюшкі-Варшава найшли пакунок з 13 парами відтятих людських вух. Цей пакунок викинув хтось з вагону. Ще не знати, що це за вуха, але мабуть хтось вкрав пакунок на якійсь медичній клініці, думаючи що то гроші, а найшовши вуха, викинув.

Та ґазета, що в ваших руках, є тільки тоді справді ваша, коли ви точно вплатили передплату. Як ні, то це чужа річ, яку вам позваляють уживати в тім довірю, що скоро надішлете свій довг. Нехайже ніхто не надуживає довго того довіря, бо то буде нечесно.



УКРАЇНСЬКІЙ ДИТИНІ

Львів, дня 8. червня 1930. ч. 8

Згадаймо їх!

Я дуже люблю Зелені Свята. Бо то дуже гарно, як люди замаять хати, подвіря і городи. А також ідуть з процесією на поля і на гроби померших. З окрема моляться на могилах українських стрільців, що згинули тому одинайцять літ в українській війні.

Минулого року був я зі сестрою Марійкою на одній такій могилці. На хрестику було написано: „Петро Сокіл, український січовий стрілець, згинув за волю рідного народу, 15.VI. 1919 року“.

Марійка поклала на хрест свіжий вінок і замаїла цвітом калини. Я нарвав цвітів і посипав ними цілу могилу. Нехай поляглий стрільчик знає, що ми памятаємо за нього.

І ви так робіть, мої ревесники і ревесниці. Кожду могилку українського стрільця прикрасіть в Зелені Свята цвітами,—тай завжди, коли проходите біля такої могилки, скиньте шапку і заквітчайте її бодай кількома цвітками. Бо в ній спочили ті, що життя своє віддали у битві за те, аби нам усім, усему народови було ліпше.

Івась Мгвинчик.

—о—

Лист вуйка Петра

до українських діточок.

Любі діти українські,
Послухайте , прошу,
Я вам скажу для науки
Пригоду хорошу.

Знав я хлопчика одного,
Івася малого,
І про нього я ніколи
Не чував щось злого.

Він від злого стережеться,
Він завжди чистенький,
Він нікого не зачепить,
В науці пильненький.

Тож іду я раз до нього
Тай його питаю:
„Хто тебе порядку учить,
Скажи, нехай знаю.“

І так мені повідає
Мій Івасик Прутик:
„В мене є три дорадники —
Пес, кіт і когутик.

Песик завжди осторожний,
Чи десь нема злого,
Котик миється що хвиля,
Не любить брудного.

А когутик встае рано
І все мене будить,
Мов говорить: Хто е пильний,
Ніколи не зблудить!

Тож іду я за приміром
Тих моїх звіряток:
Осторожних і чистеньких
І пильних в додаток.“

Дуже мудро — я так кажу —
Якби таких много, —
Кращого над наші діти
Не булоб нікого.

Будьте діти, як ті цвіти,
Вуйкови потіха,
Най усе добро вам сиплесь
З золотого міха!

Вуйко Петро

—о—

Лист до вуйка Петра

Прошу Вас любий вуйку, сей лист прочитати, я Вам хочу з Перевізця дещо написати.

Як живемо в Перевізці, в калуськім повіті, та як вчаться в нашій школі українські діти.

Хотяй наша, та не своя в нашім селі школа, бо не вчать нас по вкраїнськи ніодного слова.

Та знаю я тее добре, мама ми казала, що я мала українка щоб я памятала.

Мені наша Україна дорога і мила, по вкраїнськи мене мати молитися вчила.

І хоть я мала дитина, осьмий рочок маю, та в „Народній Справі“ вірші цікаво читаю.

Тай умію підписатись, вже не роблю “крижик“, даю підпис власноручний: *Настасия Чижик*

Слонь і діти.



Цей звір, якого тут бачите, називається **слонь.** Це величезний звір, високий на 3 метри і так само довгий. Ноги має грубі як стовпи, закінчені пятьма пальцями. Шкіра дуже груба, поморщена. Очі малі, але вуха великі, широкі на метер. Та найдивніше, що бачите в нього, це велика труба, яка звисає. Це так у нього видовжений ніс і горішня губа. Цею трубою, довгою нераз на два метри бере слонь поживу й несе собі пашу. Нею слонь може піднести чоловіка і кинути, а як освоєний, то кладе чоловіка собі на плечі. Тою трубою він також пє і може випускати воду, мов зі сикавки. Нею може й дерево витягнути з корінням, бо дуже сильний і тому його приучують корчувати дерева. Крім труби має слонь два довжезні клевзки. Це є продовжені зуби — сікачі, а один важить 50 до 80 кільограмів. Цей звір живе дико в Африці і в Азії, але дається освоїти і тоді служить людям, бо носить на собі кільканайцять осіб, двигає тягарі, корчує дерева і робить иншу роботу. В цирках приучують його робити всякі штуки. Тут бачимо, як в однім цирку на слоневи сидять і діти. Коло слона стоять люди, по тім пізнати, який він великий.

Що я знаю.

Край мій рідний — Україна,
Моя краска: жовто-синя, —
Я за рідну Україну
Молю Бога без упину!

—о—

В Редакції переховуються для діточої сторінки листи і віршики від таких діточок і авторів: М. Романишин з Ціневи, Ярослав Пащак з Бонарівки, Ірена Романик з Перемишля, Іван Шкрібинець, Семен Хомишинець і Петро Вигодованець з Тухольки, Настя Цимбалюк дочка Івана зі Сновидова, Школярі з Корналевич, Михайло Сивоокий з Гайворонки, Володко з Цетулі, Іван Кравчук с. Николи з Дарахова, Яр. Боднар з Довгої войнил., В. Гнатк. з Боратина, Ол. П-ай, Т. Курпіта, Стефанія Ладнюк, Дм. Гавриш з Велдіжа, В. і Н. Медведі. Ці віршики в міру місця будемо вміщувати.

—о—

Не будь лакомий!



Що порічки ще не спілі,
Дмитрик не зважає,
І зелені зелепуги
Смачно заїдає.



Івась, хлопчик розумніший,
Каже: „Дмитре любий,
Що несвіле, то шкідливе,
Не бери до губи!“



А що Дмитрик наш не слухав,
То тяжко хорує,
Плаче гірко, лежить ліжку,
Біль в животі чує.



Та за це потім всі діти
Почав научати,
„Ви не їджте зелепугів,
Мете хорувати!“

ГОСПОДАРСЬКІ СПРАВИ

Буракова муха нищить бураки.

Одна відміна мух, що зветься муха буракова, робить великі шкоди на полях бурака. Ця муха подібна до мухи хатньої, лише трохи менша від неї. Ляльочка мухи зимує в землі на полю. З ляльочки на весні в квітні міс. вилазить доросла муха, яка кладе яєчка на спідню сторону листка молодих бурачків. За 2-3 дні з яєчок вилазять хробачки, які залазять в листок. Там між двома шкірочками листка виїдають «листяне мясо», так що на листю повстають неначе піхурі. Листя сохне і рослинка гине.

Зз 12-13 днів хробачки доростають, покидають рослину і знову звиваються в ляльочку в землі. Через якийсь час знову з них вилазять мухи і далі роблять шкоду.

Боротьба з хробачком є тяжка. Пташки його не бачать, бо він сидить в середині листка.

Досі випробований такий спосіб нищення мух:

В час прополювання буряків, всі рослинки пошкоджені хробачками (а це на листях видно) висмикують і дають до мішка. На поли залишати пошкоджені рослини не можна, бо хробачки перелізуть на проріджені рослини і ще гірше буряка знищать. Коли господар зауважить, що на його полю цей шкідник був, а при прорідженню буряків хробачків ще не має, можна з проривянням буряків почекати. Колиж появиться перші сліди пошкодження на буряках, тоді почати прополення буряків. Це для того, щоби муха, яка очевидно пізно вилізла нанесе яєчок на вже проріджені буряки.

—о—

Що робити з гноєм в літі?

Через 2-3 тижні кінчаються роботи в полі. Всю землю господар обсіяв і обсадив. Гній можна ще вивезти хіба під гречку, фасолю, кукурузу, гарбузи, мішанку, що буде перед ріпаком. От і все. Решта гною мусить стояти дома. Отже ціле літо гній треба дома переховувати, щоб не пропав та щоб в дома не перешкаджав. У кого є добра гноївня, тому нема журби, але той, хто її не має, мусить гній якось законсервувати і від страт і від випаровуючої воні. Заграничні рільники, що випадково не мають гноярень або не хотять в літі тримати гній в гноярні, вивозять гній на поле. На полю від дороги в кутку поля залишають на гній кусок місця і там гній звозять на велику купу. Купа ця є невисока — на пів метра. На купу зверха насипано шар землі з одного боку відкрито, де гною досипається. Однак це у нас рідко хто практикує, гній в більшости держать дома і він або випаровує або спливає, а в хліві не можна в літі доступити, бо все парує і душить. Щоб цього не було' гній консервують, а то найкраще сухим торфом. Найперше торф цей насипають як підстилку в стайні, на нього посипають соломи. Торф вбирає в себе багато гноївки і задержує її. Через кілька днів господар гній (торф) викидає на купу чи на гноярню, удопчує і зверха знову посипає торфом. Коли торфу не має, то його почасти заступить земля, ріжне хабаззя, солома, трина, полова, компост. При цій покривці гній не псується та менше псує повітря. І не маємо забувати, що гноярню треба уміститн в тіни, або з північного боку будівлі, або під деревом. Гній на сонці сильно роскладається, його треба конче добре вдоптувати, вкривати хочби і стріхою та час від часу поливати водою, щоб був вогкий.

—о—

Закладайте купи компосту.

Прийшла пора нищення бурянів на полі і в городі, на межах, ровах і неужитках. Кождий господар чи господиня, висапуючи непотрібні буряни, не мусять їх кидати, де попало, під межу чи в рів, а нехай скидають на купи при краю поля чи в куті города. Все це непотрібне хабаззя на купі пригние і на другий рік чи навіть в осени буде добрий азотовий погній.

Вся ця хопта витягала з ґрунту найліпші соки, отже змарнувати її, викинувши в рів, значить викинути з поля богато рослинної поживи. Буряни, стяті на полю, залишені незаорані в землю, жадної користи не принесуть; бо не зігниють, а висохнуть, розсиплються і рознесуться з вітром та стануть безвартісні.

—о—

Готовте бочку і вивозіть гноївку на поле, хай не псує дома повітря.

В попередніх числах Н. С. ми вже писали про те, що гноївка є дуже цінний азотовий (та навіть комбінований) погній, богатий в бактерії. Рівнож писали і про те, як гноївку зберігати, тобто, щоб вона стікала з гною до бочки чи до цементової ями. Хто ради нашої послухав, тепер може цею гноївкою підсилити якубудь ярину. Найкраще надається гноївка під буряки, капусту, брукву, кукурузу, гарбузи. На луку, після косовиці та на стерню під ріпу стернянку чи й мішанку.

При угноюванню гноївкою треба памятати слідуюче: гноївку треба розрідити, це можна зробити і на полю, де є вода хоч яка небудь. Це для того, щоб не возити води з дому. Розріджувати залежно від того, яка вона була дома, чи густа, чи з домішкою дощівки то що. Чисту гноївку треба розрідити так: На 1 відро даємо 5-6 відер води. Гноївку вивозимо на поле в похмурну погоду, або ввечір. Краще, коли гноївку заразже заорати в землю, щоб при сонци вона не пішла в повітря. Для цього добре було б вивезти її і розляти перед самим сапанням рослин. Від гноївки рослини значно поправляються.

Тепер ходить про те, як урядити бочку, щоб добре гноївку під рослини розлива. Заграницею на гноївку є спеціяльні знаряддя, машини, які подібні до сівалки, що пускають гноївку в землю, як зерно під рослини. Наш господар мігби для цього пристосувати бочку. З заду бочки приладити подірковану руру на ширину колісниці, на розприскування гноївки.

—о—

Що робити з ґреною (яєчками шовкопрядки, які виписано для годівлі.

Хто займається шовківництвом і має для цього дерево морви, тому можемо порадити як на початках провадиться годівлю гусениці-шовкопрядки.

Замовляйте ґрену (яєчка) шовкопрядки. Коли у Вас морва вже розвилась, ставите яєчка там, де маєте їх годувати. Ставлять їх до пуделочка а коли хробачки вилізуть, їх накривають тюлем, на який кладуть листочки морви. Хробачки з пуделочка вилізуть на листочки і їх треба зібрати на місце де буде йти годівля.

В місці плекання має бути 18—19 ст. С. тепла. При цьому теплі з яєчок виклюються хробачки. Цим хробачкам дають листя морви і тепло підносять на 20—21 ст. С. Колиб морава ще не розвилась добре, тоді замовлені яєчка треба покласти до зимної пивниці, де є 8—10 ст. С. Вогка пивниця не годиться.

Колиб виписані яєчка ще в дорозі повилазили а морви не було ще, то їх можнаб підгодовувати листям кульбаби, або молочаю, китайського ясеня. Хробачків завсігди годують в затінених місцях.

—о—

Чим можна дешево помалювати дерев'яну хату, щоб вона не боялася вогню.

В фарбярському склепі чи з фабрики фарб у Варшаві вул. Городецька 56. можна купити фарбу, що зветься «Фенікс». Ця фарба є добра на покриття дерева, щоб не псувалось від дощу та від вогню. Фарба ця продається в порошку і як рідина, що зветься «Фіксатів»

Барвиться дерево так: береться 2 части фарби порошку і 3 части рідини (фіксатіву). Це перетирається і пропускається на ситі і будинок малюється. Води додавати не потрібно. Коли фарба на дереві висохне (за 48 годин), то ще раз потирають самим фіксатівом і все готове.

Ціна фарби залежно від кольору — від 2.80 зол. до 9 зол. 1 кґ. Ціна фіксатіву 1.40 зол. за 1 кґр.

1 кґр. фарб і 1 кґр. фіксатіву вистарчить на вимальовання 18 квадратових метрів стіни.

—о—

Ветеринарні поради і рецепти отримали від нас цего тижня такі передплатники: М. Сірко Броди, Вас. Іванюк Івана Майдан гор., Михайло Шведюк Олекси Дора, І. Уліцький Ковбаня.

—о—

П. П. ЛЕТВИНЕЦЬ. **Як садити висадки буряків?** Під висадки землю добре приправте вигнійте її суперфосфатом на морг 50—60 кґр. А висадки посадіть в рядах на 60—70 цм. а від себе на 40—50 цм. Висадки сховайте в землю, щоб лише гичка була зверха.

—о—

ВАСИЛЬ ЛЕВКОВИЧ. **Що можна сіяти в бараболях?** В бараболях можна сіяти біб і то в самий корч так, що він при обгортанню картопель не буде перешкоджати. Колиб хотіти в бараболі сіяти мак, ріпак, кукурузу чи соняшник, то тоді треба робити так: 1 ряд бараболі а один тої чи иншої рослини. Значить, що картоплю садіть через ряд або й через два ряди, тоді будете все разом оборювати.

—о—

Вичистіть ставок і годуйте рибу. На весні до роботи в ставках належить: чистка ставу, підсів рослин, та множення дрібних водяних створінь і годівля риби. Старий став що на дні має зогниле листя, рослини ро що, треба очистити. Краще булоб, колиб став можна було на час очистки спустити. В цьому випадку рибу залишається в найглибших ямах з водою а дно поступово від гною очищається і посипається вапном Колиж став випустити не можна то дно ставу вигрaбують граблями і до води кидають мелений вапняковий камінь.

В ставах часто розростаєтьтя сильно осока, шувар та рясно; ці рослили можуть через пару літ став заготити, отже і ці рослини вириваємо Натомість можна посадити водорослі, на яких живуть ріжні водяні дрібнотвори і які дають до води кисень.

Годувати рибу можна відпадками з різні, (кишки, мясо, кров). З цих відпадків варять зупу і зливають її до ставу. Крім цієї їжі в ставу варта розвести дрібних тварин як рачки, даджія, равлички і иньші.

Став мусить бути на сонці, тому дерева і кущі довкола ставка треба вирубати.

—о—

Що по чому?

Львів, дня 30 травня 1930 р.

ЗБІЖЖА.

Пшениця, ячмінь, кукурудза, біб, гречка — потаніли. Решта збіжжа без зміни.

(Ціни за 100 кґ. на стац. залад. Підволочиска) За двірську пшеницю платять 37—38 зол., за селянську 34·25 -35·25, за жито відбірне 15·75—16·25, жито звичайне 14·50—15 зл. ячмінь 13 50—14 овес 13·50—14, кукурудза 21·25—22·25, фасоля біла 45—55, кольорова 30—35, краса 40—45, горох пів Вікторія 23·75—26, горох звичайний 21·25 - 22·25 бобик 21—22 вика 24·—27, гречка 21 25 — 22·25 (ціни і попиту на лен, мак, просо, лубін немає. Бараболя 3—4 зол. (Ціни гуртові)

НАБІЛ

Маслосоюз платив кооперативам дня 30 мая за масло експортове соленепріма 3 90 несолене десерове пріма 3·70. 1 літра молока 0·24. 1 літра сметани 1·10. За 1 копу яєць 5·80—одно яйце на базарі 12—15 гр. Тенденція на масло і яйця зниж кова.

ЦІНИ НА ЗЕЛЕНИНУ у Львові

Огірки молоді від	0·50—1.	зол.
1 головка салати	10—25	гр.
1 кґр. рабарбару	1—1 20	зл.
1 кґр. шпинаку	20—35	гр.
1 головка (25 дек.) каляфйор.	1·50—2	зол.
1 вязка цибулі	5—	гр.
Вязка (30—50 дек.) шпараґи	1·50 —2	зл.
1 калярепа	15—20	гр.
1 вязка моркви	20—30	гр.

ХУДОБА

За 1 кґр. живої ваги вола	— 1·55	зол.
„ бугая	1.10 — 1·25	„
„ корови	1.35 — 1·45	„
„ ялівки	1·30 — 1·35	„
„ теляти	1·05 — 1·25	„

СВИНІ. Експортова рівня Рукера на Знесінню платить за свині на сало по 2·20 2·40 зол. за так звані віденські (поверх 120 кґ. ваги) по 1·90—2·20, за товсті свині по 1·90 2·30.

За 1 кґр. живої ваги корова I, II, III, від 1—1·50 зол. Товсті воли 1·50 — 1·60 зол.

За 1 кґр. живої ваги теляти 1 — 1·20, Ялівка 1.30—1·50 зол.

ПАША (на гурт).

Сіно I кляса	8—9	зол.
„ II і III „	6—7	„
Солома	5—6	„
Макухи льняні	29—30	„
Ґрис пшеничний	10 50—11	„
„ житний	8·50—9	„

МУКА

Житня разова	33·50—34	зол.
Пшенична 65 проц.	64—65	„

КРУПИ

Крупи ячмінні	31—32	зол.
„ гречані 50 проц. пол.	43—45	„

—о—

Що чувати в нашім селі?

Наше село пробудилось. Прусинів (повіт Сокаль) до недавна була позаду наших в культурно освітній праці, але тепер будиться. Є Кооператива і читальня, котрі розвиваються дуже гарно, але не мають власних домів. і тому не можуть розширитися. Та найшлось кількох громадян, котрі взялись до праці, — як гол. Читальні Микола Кіт, Грицик Михайло, Михалюк Гриць і инші. Вони постановили відродити село і за їх заходом зорґанізовано аматорський гурток котрий відіграв дня 15. 5. перше представлене «Пещена Дитина», яке вдалось дуже гарно, на котре зійшлись громадяне села і сусідних сіл, котрі приложились своїми датками дуже значно. Дохід з представленя призначено на будову Читальні. Село зворушилось добрий примір потягнув богатьох за собою і праця від тепер піде краще. Слава свідомим громадянам що взялися щиро до ідейної праці.

Наверніться, люди! З Тужилова, пов. Калуш пишуть, що там є гарна кооператива, але на жаль мають на неї вплив люди москвофільських поглядів. Нова Управа на щастя переконалася, що ліпша їй дорога з народом і скликає на 15-го червня Збори, на яких має вирішити, щоби перейти з під опіки недобитків «Русского Ревіз. Союза» до свого «Рев. Союзу Українських кооператив», до якого належать всі кооперативи (крім кільканацятьох марних і дрімаючих). Взивається всіх свідомих членів кооперативи «Молочарська Спілка» прийти на ті Збори й помогти перевести кооперативу в рідні руки. Думаємо, що й ті чесні господарі, яких доси баламутили кацапи зі Львова, опамятаються, так, як деякі вже й зробили й стали свідомими людьми. До того щиро завзиває їх і наша Редакція.

! Молодиньче пов. Бібрка. Чесна праця одних і хамство других. В Молодиньчу засновано Читальню «Просвіти» в 1922 р. та вона скоро занепала, аж в 1929 р. праця знову гарно розвинулася. Та є перешкоди. Між членами читальні знайшлося прихильники «общества Качковского», вони баламутять молодь своїм москальофільством, а один такий пропаґатор „общества" Павло Левицький, допустився такого хамсько-некультурного вчинку, якого і найбільший ворiг не допустивсяби, як він культурний, — а саме зневажив портрет Тараса Шевченка так, що з поваги до Тараса не хочемо цього описувати. Схаменися нещасний!

Оч-ець

(Від Редакції: Свідомі люди Молодиньча нехай не знеохочуються такими людьми але най далі чесно працюють, колись або й скоро і ті баламути минуться). Та все таки дивно нам, що ніхто з свідомих громадян Молодиньча не став зараз в обороні портрета. Як таке негідне діло бачиться, треба з негідником відповідно поступити.

Жнемо! Камінка нова, пов. Рава руська В нас аж цего року заложили читальню «Просвіти», але проте робота в ній зачалася і щоби тільки так дальше йшла, то дорівнаємо сусідним селам. Як скрізь, і в нас є свої «обставини» і перешкоди. Нема доброї хати, нема бібліотеки. Та Виділ старається про одно і друге. Хату не так легко побудувати. До того треба богато зрозуміння, а в нас на него покищо посуха. Та освіту і знання добувається книжкою і часописом. То зрозумів Виділ і почав старатись про гроші на бібліотеку. Заходами місцевого реєнтого п. Мельника поставлено виставу «Де горівка буває — там добра немає». Вистава пройшла з повним успіхом. Аматори доложили богато старань. Каса зібрала 46 зол. Буде за що купити те, без чого Читальня не є читальнею: книжки. Заохочені успіхом аматори приготовляють дальші представлення. Нехай їм щастить в їх добрій і пожиточній праці.

Я.

Лист з Волині.

Якже сумно ще на селі у нас на Волині, якже мало ще чувати про культуру нині! Скількиж то ще «забобонів» ми всі визнаємо, скільки злих очий боїмось, — скільки ми клянемо! Ми ще ходимо питати у знахорів ріжних, коли треба нам поради в помочі для ближніх. Жінки дріжать на згадання про «відьмарок» молока, що то — мовлять — коров доять у хаті із рушника.

Докиж нам ще, браття любі, так в темноті жити, заливатись горілкою, на додаток битись.? Чиж не пора схаменутись й усвідомитись? Славу Богу, вже денеде сходить сонце і до нас. Але всім нам слід збудитись, всім проснутись нині час! Ой, просьнімось, станьмо рядом, дружно в згоді, як один; силу створимо велику, прийде доля із вершин!

Волиняк

Переписка і всякі поради.

Дописувач з Кального: Бракує підпису мужа довіря, дописувача і свідків.

М. Голодишин, Воля задерев. Шкода часу і місця на опамятування тих людий, бо вони роблять своє нікчемне діло за гроші. Тої ґазети не приймайте з почти. За зичливість дякуємо.

Мих. Ільницький Дмитра, Розточки. Новинку про Ільницького з Америки взяли ми з „Укр. Еміґранта". Запитайте в Редакції „Еміґранта" Львів, ул. Городецька 95.

„Яка Правда" — Тих таксаторів заскаржити до суду занадуживання урядової власти і довіря. Справу віддайте на місци адвокатови.

Т. Веч. Матіїв. Мусимо бачити.

О. П. Вовкови!. Це спростовання шкода давати. — Адрес Ю. Ш. до редакції «Н. Справи». Дещо з віршиків піде в міру місця.

Кривко П. Антонівка. Просимо, пришліть ті книжки, котрі не придадуться, відішлемо.

Найбільше розповсюднена книжка.

Є нею біблія. До її розповсюднення причинилося найбільше анґлійське „Біблійне Товариство", що оснувалося в Льондоні ще 1804 року. Від того часу за 125 років це товариство видрукувало 400 міліонів книжок-біблій і їх розповсюднило.

В новійших часах переведено біблію на всі майже мови і нині друкується і продається біблія в 630 ріжних мовах.

Найбільше розходиться біблія в протестантських краях, де біблія находиться майже в кождім домі і є першою книжкою домашньої бібліотеки. Приміром в Америці лежить біблія на столі не тільки в кождій хаті, але й у кімнатах готелів.

«Ото, неодин так каже —
Ця ґазета гідна,
Вона радить і потішить,
Як та мама рідна!»
Але що він передплату
Винен тій ґазеті,
То не скаже, не признає,
Тримає в секреті!
А то таки не годиться
Отак поступати,
Щоб ґазету все читати
І довг в неї мати!
Майте совість, добрі люди,
Тай шліть передплату,
Бо ґазета ця, то справді
Найліпший гість в хату.

Богдан Вістовий.

ЯКЕ ТЕПЕР НАШЕ СЕЛО. (4)

(Докінчення)

До всего лиха, про яке ми говорили, прилучилося ще тепер дві погані нужди. Перша це господарська скрута, що настала зараз по війні і стає щораз гірша. Ще перед війною було наше селянство задовжене. Легкодушно затягали довги. Але бодай були зарібки і в Прусах і в Америці і в себе дома. Прийшла війна, набралося паперових грошей і хто був мудрий і хто мав нагоду, той довги повіддавав, але війна минула. Зразу здавалося, що селянський продукт буде мати ціну, одначе зараз по стабілізації валюти селянство рік за роком стало підупадати. А ціна на збіжжя й худобу впала так низько, що селови бракне нині гроша зовсім, до того всякий товар відносно не потанів і стало таке чудо, що нині на пару чобіт треба пять кірців збіжжа, а 1 сотнар бараболь можна дістати за 2 до 3 золоті... А де труд, де робітник, де оранка, сапання?.. До того Америка заперта, ба вже й до Канади без афідевіту не пускають, — на роботу до Прус не пускають — хиба туди до Франції за дурно робити, або десь до Бразилії, на Кубу і там де чорт добраніч каже. — А в краю зарібків нема, хоть гинь.

Друга нужда з нашої вини: живемо понад стан. Хоть так тяжко за гріш — то наші люде (головно молоді) таки люблять по «елеґанцки» убратися. Кидають давну гарну ношу, і тужать за райтками, краватками, панчохами, шпильками, сукнями, мештами і модерними сурдутами. А це все нині коштує страшні гроші — і всі ті гроші йдуть в чужі руки, бо своїх кравців майже нема. І як нема на таке зaробленого гроша, то продають усе з хати й від хати, або лізуть по векслі... А хто вже жичить, то певно не думає, як і коли віддасть. Так поволеньки по панськи убрані хапаємо за жебрацьку торбу. А молоде покоління росте, тай скоже потім: — Тату, дай! І що їм тати дадуть? Ані школи, ані ремесла, ані ґрунту — хиба довги! Що потому буде, люде добрі? Доспівайте собі самі. Але я хотівби дати якусь раду на це. Зібравши все разом, міркую таке:

1) Родичі най добре вважають на своїх дітий, бо як їх пошанують, то такий пошанівок будуть мати пошану від дітий. Отже діти — до школи! Чуєте! Діти до школи! Най кінчать сему клясу школи виділової і в ремесло!! Дасть хто дитині ремесло, то не треба ґрунту давати! Хто може дати дитині до вищих шкіл, най дає, бо нам інтеліґенції треба, бо то розум народа. Без свого розуму гірко жити.

2) Не підписувати векслів — не лізти в довги, бо пропаде земля, а без своєї землі жде нас — торба і палиця!

3) Щадити гріш, не жити понад стан, закинути дорогу ношу і панських кравців а вертати до давного господарства, буде здоровіше і дешевше. Хто без довгу — той пан!

4) Поліпшувати господарку, подбати за господарські книжочки, читати ґазети, які ясно пишуть і про господарські справи (як от «Народ. Справа»), радитися тих ґазет, як: що тепер робити. Така часопись, як «Нар. Справа», повинна бути в хаті кождого господаря, що собі і дітям добре бажає.

5) Закладати кооперативи.

6) Плекати добру расову худобу, переходити на молочарство.

7) Плекати поплатні промислові ростини і садовину, заводити шкілки і кожде господарство обсадити овочевими деревами! Порубати ті верби, що лиш пускають холод і заважають на городі. Навчитися щепити і роздобути добрі дерева. Садовина принесе гроші!

8) Заложити собі Спілкову Касу, щоби можна поратуватися маленькою квотою в чорну годину. Але позичати не більше, як 30 до 50 зл. і не на вічне віддавання!

9) Розвести в господарстві добрий дріб.

10) Перестати пити горівку й инший алькоголь, бо це нині страшно дороге, а без того обійтися можна і треба занехати, бо воно шкідливе!

11) Дбати і батькам про свою освіту (в читальні і в дома!) і навчити себе порядку, бо діти роблять то, що роблять батьки. В кождім селі повинна бути читальня.

12) Не робити сто партій у селі і не жертися, бо де два бються, там третий користає. А ми це вже добре відчули на своїй шкірі. Де єдність і сила — там гаразд і добро. Я сказав — а ви, люде, міркуйте.

———

До кождого листа, на який хочете мати відповідь, долучіть заадресовану коверту і значок на 25 сот.

Пильність пчіл

В досвідній станиці міністерства рільництва З. Д. Півн. Америки розсліджували недавно хід праці пчоли при ношенні меду. Електричним приладом, уставленим при вічку улія, стверджено скільки пчіл з улія за якийсь час вилетіло, а скільки влетіло.

Після цього зважено скількість меду, який пчоли за цей час до улія знесли і обчислено, скільки приблизно меду приносить до улія одна пчілка. Переконалися, що одна пчола принесе за цілий свій вік не цілий ґрам (0·8) солодкої течи (нектару), що опісля кристалізує в мід. На 1 кг. меду працює біля 1300 пчіл ціле своє життя. Роблять при цьому приблизно 32 прогульки з улія.

Дальше стверджено, що пчола більшість свого життя навіть в часі найпильнішого збирання меду пробуває в улію, бо крім ношення солодощів мусить вона ще охороняти „черву", виховувати та бути „сестрою милосердя" для молодого пчолячого покоління.

Оголошення

Відвічальний редактор: ЛЕВ ЧУБАТИЙ

З друкарні Щ. Беднарского в підзаймі „Кооперативи Промислу Ґрафічного" Львів Ринок 9. — Телефон 76-14.

Видавець: ІВАН ТИКТОР